

M. Saim UYSAL

2017 IMF raporunda vurgulanan konular

23.2.2018

IMF'nin üye ülkelerin 2017 ekonomilerinin gözden geçirilmesine ilişkin değerlendirme raporu açıklanmış bulunmaktadır. Bu raporun Türk ekonomisine ilişkin kısmında vurgulanan hususlar kısaca şöyle özetlenebilir.

- Türk ekonomisi 2017 yılında fazla ısınmış ve bu nedenle yüksek enflasyon ve yüksek cari açık gibi dengesizlikler oluşmuştur.

- 2018 yılında geçen yıla göre daha yüksek petrol fiyatı ve güçlü talep nedeniyle dış finansman ihtiyacı yüksek kalmaya devam edecektir.

- Dış koşullarda olumsuz gelişmeler olması durumunda belirginleşebilecek riskler (yüksek finansman ihtiyacına rağmen kısıtlı döviz rezervleri, kısa vadeli sermaye girişleri (sıcak para) ne artan bağımlılık, özel sektör şirketlerinin kur riskine yüksek düzeyde maruz kalması gibi) kırılganlıklar yaratabilir.

- Merkez Bankasının yeterince sıkı para politikası uygulamaması enflasyonunun kontrolünü güçleştirmekte ve tek haneli rakamlara kalıcı bir şekilde indirilmesini zorlaştırmaktadır.

- Değişen küresel şartlardan olumsuz etkilenmemek için, mali politikaların çok dikkatli yönetilmesi, parasal sıkılaştırmanın artırılması ve yapısal reformlara ağırlık verilmesi gerekmektedir.

- Kamusal özel sektör ortaklığına verilen proje garantileri kısıtlanmalı, Varlık Fonu uygulaması şeffaflıkla izlenmelidir.

- Bütçede mali alan daraltılmamalı, faiz dışı harcamaların vergi gelirleri ile arasındaki makas açılmamalıdır. Zira, bütçe açığındaki artış borçlanmayı, borçlanmadaki artış da faizi yükseltiyor.

Ülkemizin IMF ile bir borç ilişkisi kalmamıştır. Bu nedenle raporun bir yaptırım gücü bulunmamaktadır. Ancak, bununla beraber Dünya Bankası gibi bu tür kuruluşların değerlendirmeleri uluslararası piyasalarda dikkate alınmaktadır. Dış finansman ihtiyacı oldukça yüksek olan ekonomimizin yetersiz iç tasarruflar nedeniyle portföy hareketlerinin daralmasından olumsuz etkilendiği de açıktır. Örneğin: Özel sektörün yurtdışından sağladığı kredi borcu geçen yılsonu itibarıyla 239 milyar dolara ulaşmıştır. Bu borcun %55'i reel sektöre %45'i ise bankalara aittir. Reel sektör borcunun %29'u, bankaların 107 milyar tutarındaki borcun %42'si kısa vadeli. Türkiye'nin yurtdışı varlıkları ile yurtdışına olan yükümlülüklerin farkı şeklinde tanımlanan net Uluslararası Yatırım Pozisyonu, geçen yıl sonunda 453.3 Milyar dolar açık verdi. Kredi ve mevduat faizleri son dokuz yılın zirvesinde seyretmektedir. Dokuz yıllık süreçte yaklaşık 850 baz puan artış yaşandı. Bu kapsamda Merkez Bankasının 15 milyon dolar ve üzerinde borçlu reel sektör firmalarının izlenmesi ile ilgili yaptığı düzenlemeyi olumlu buluyoruz.

Diğer yandan enflasyon, bütçe konularındaki uyarılar da bize daha önceki yazılarımızda sürekli vurguladığımız "ekonomide bütüncül yaklaşım" konusunu hatırlattı.

Sadece büyüme odaklı KGF ve teşvik önlemleriyle desteklenmiş politikalar izlersek, ekonominin tüm alanlarında (enflasyon, cari açık, bütçe ve borçlanma alanlarında) çelişkili sonuçlar çıkmakta ve optimum büyümenin sürdürülebilirliği sağlanamamaktadır.